

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

*Onderzoek naar beschermde natuurwaarden
ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling*

Locatie: Naarderbos Naarden

Rapportnummer: 2023-BE-0792

In opdracht van:

Gooise Meren
Brinklaan 35
1404 EP Bussum

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2023-BE-0792

Opdrachtgever

Gooise Meren

Contactpersoon

[Redacted]

Locatie

Naarderbos

Naarden

Auteur

[Redacted]

Verantwoordelijke controle

[Redacted]

Opleverdatum

18 december 2023

Brabant Eco

Ecologische Dienstverlening

De Lange Kant 27

5061 PX Oisterwijk

06-24218274

www.brabanteco.nl

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING EN ONDERZOEK	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Centrale vraagstelling	4
1.4 Criteria.....	4
1.5 Geldigheid onderzoek.....	5
2. BELEIDSKADER	6
2.1 Gebiedsbescherming	6
2.2 Soortenbescherming	6
2.3 Bescherming van houtopstanden	8
2.4 Zorgplicht	8
3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING	9
3.1 Huidige situatie.....	9
4. PRAKTIJK ECOLOGISCHE QUICKSCAN	12
4.1 Bureauonderzoek	12
4.2 Veldonderzoek	13
4.3 Beschrijving plangebied	13
5. BESCHERMDE NATUURWAARDEN	18
5.1 Gebiedsbescherming	18
5.2 Soortenbescherming	19
5.3 Houtopstanden	30
6. RESULTATEN EN ADVIES	32
6.1 Resultaten	32
6.2 Advies en aanbevelingen.....	32
7. BRONNEN	37

SAMENVATTING

Opdrachtgever is voornemens om het voormalig golfterrein in het Naarderbos te Naarden te herontwikkelen. Het voornemen is om een golfclubhuis en een horecapaviljoen te realiseren. Daarnaast zal er incidenteel een golfsportevenement plaats vinden.

Bij deze werkzaamheden is de opdrachtgever gebonden aan de Wet natuurbescherming.

Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten kan worden is aan Brabant Eco de opdracht gegeven voor het uitvoeren van een ecologische quickscan op de planlocatie in het kader van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Dit voorliggend rapport geeft een beschrijving van het plangebied en het uitgevoerde onderzoek. Daarnaast geeft dit rapport inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van de natuurwetgeving en -beleid en de mogelijke effecten op beschermde flora en fauna en op beschermde natuurgebieden als gevolg van het project. Het rapport kan voor de opdrachtgever als bewijsstuk dienen voor het verrichtte natuuronderzoek.

Het voorkomen van verblijfplaatsen van marterachtigen en uilen kan niet met zekerheid worden uitgesloten, waardoor de effecten met voorgenomen werkzaamheden mogelijk van negatieve invloed zijn op het leefgebied van genoemde soortgroepen. Derhalve vindt mogelijk overtreding plaats van artikel 3.1 lid 2 en 4 en artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming.

Daarom wordt aanbevolen om een nader onderzoek naar marterachtigen en steen- en kerkuilen te laten verrichten conform de Kennisdocumenten Steenuil en Kerkuil en de handreiking Kleine Marterachtigen, voor sloop- en rooiwerkzaamheden die de genoemde diersoorten zouden kunnen verstoren.

Ook zal er in juni een tweede veldbezoek moeten worden uitgevoerd op het evenemententerrein om te ondervinden of dat er waardplanten van de teunisbloempijlstaart groeien in verband met het mogelijk voorkomen van deze beschermde vlindersoort. Verder is het plangebied op het evenemententerrein geschikt als leefgebied voor de heikikker en de ringslang. Hiervoor is ook nader onderzoek nodig.

Wanneer de protocollen en kennisdocumenten in essentie zijn gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan de wettelijke en maatschappelijke verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, zal voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelonderzoek moeten worden uitgevoerd.

De eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden dient aangetoond of uitgesloten te worden met een Aerius berekening.

De zorgplicht is altijd van toepassing.

Natuurinclusief bouwen wordt aanbevolen.

Freek Rovers
Brabant Eco
December 2023

1.1 Aanleiding

Volgens opdrachtgever GM Gooise Meren is het voornemen om het voormalig golfterrein in het Naarderbos te Naarden te herontwikkelen. Het voornemen is om een golfclubhuis inclusief dienstwoning, terras en parkeerplaatsen en een horecapaviljoen inclusief terras in de strandzone te realiseren. Daarnaast zal er incidenteel een golfsporevenement gehouden worden.

Bij deze werkzaamheden is opdrachtgever gebonden aan de Wet natuurbescherming.

In opdracht heeft Brabant Eco een ecologische quickscan uitgevoerd voor de planlocatie en directe omgeving in het kader van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit verkennend onderzoek is om vast te stellen of de geplande ontwikkeling mogelijk effect heeft op de beschermde flora en fauna en op beschermde natuurgebieden. Ingeschat wordt of er binnen het invloedsgebied planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloeden kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Er wordt een eerste inzicht verkregen in de mogelijke effecten op deze beschermde natuurwaarden in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden ondernomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures.

Naast soorten die bijzondere bescherming genieten, geldt er een algemene zorgplicht om planten en dieren niet onnodig te verstoren. Daarom dienen flora en fauna en eventuele effecten in kaart gebracht te worden om deze te kunnen toetsen aan de natuurwetgeving.

Dit rapport geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en de mogelijke effecten als gevolg van het project en kan voor de opdrachtgever als bewijsstuk dienen voor het verrichte natuuronderzoek.

1.3 Centrale vraagstelling

Is de voorgenomen ontwikkeling op basis van de gevonden resultaten in strijd met de natuurwetgeving en dienen eventuele vervolgstappen genomen te worden voordat met de uitvoering gestart kan worden?

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk bureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- De uitkomsten en vervolgstappen van het natuuronderzoek zijn te begrijpen voor de opdrachtgever.
- Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Brabant Eco.

1.5 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

De Wet natuurbescherming is de Nederlandse wet die de bescherming van natuurgebieden en soorten regelt. Met deze wet worden de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen (de Vogel- en Habitatrichtlijn) zo helder mogelijk geïmplementeerd. Bovendien sluit het instrumentarium van de Wet natuurbescherming aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet. Het eerste aanspreekpunt voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is de gemeente. De bevoegdheden om te toetsen aan de Wet natuurbescherming is bij de provincie gelegd. Het uitgangspunt van de wet is dat er geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Nederland worden deze gebieden aangewezen binnen de EU-Vogelrichtlijn en de EU-Habitatrichtlijn. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. In het opgestelde beheerplan wordt beschreven hoe de instandhoudingsdoelstellingen bereikt dienen te worden. Nederland heeft ruim 160 Natura 2000 gebieden.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische hoofdstructuur genoemd (EHS), is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het bestaat uit gebieden die samen een netwerk vormen door Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het NNN geldt het 'nee, tenzij' principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van de ingreep moeten bovendien worden gecompenseerd. Naast ongeveer 20 Nationale parken, meren, rivieren en de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee vallen alle Natura 2000 gebieden onder het NNN. De landbouwgebieden worden beheerd volgens agrarisch natuurbeheer.

2.2 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming beschermt de in Nederland voorkomende wilde planten- en diersoorten via een zogenaamde zorgplicht. Voor deze beschermde soorten is het uitgangspunt dat activiteiten moeten worden voorkomen die deze beschermde soorten aantasten. Wanneer dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de provincie.

2.2.1 Beschermde planten en dieren

De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.

- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode. Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt evenwel niet naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier gekeken, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort. Wel zal rekening gehouden moeten worden met de zorgplicht en het dierenwelzijn.

2.2.2 EU-Vogelrichtlijn

Het doel van de Vogelrichtlijn is het in stand houden van alle natuurlijke, in Europa in het wild levende, vogelsoorten. De Vogelrichtlijn vereist dat EU-lidstaten alle nodige maatregelen nemen om de populatie van alle vogelsoorten op een niveau te houden of te brengen, dat met name beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen. Daarnaast moeten de lidstaten alle nodige maatregelen nemen om voor deze vogels een 'voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen, in stand te houden of te herstellen'. De richtlijn is dus van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en ook hun leefgebieden. De EU-Vogelrichtlijn is in 1981 van kracht geworden.

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. Deze verboden gelden in heel Nederland.

De wet verbiedt:

- Het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
- Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
- Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
- Het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
- Het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2).

Van de soorten die beschermd worden onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature voorkomen op het grondgebied van de Europese Unie. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

2.2.3 EU-Habitatrichtlijn

Het doel van de Habitatrichtlijn is het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door de natuurlijke habitat en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten (zie bijlage 2) is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing. De EU-Habitatrichtlijn is in 1992 van kracht geworden.

2.2.4 Overig beschermde soorten

Dit zijn soorten genoemd in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland. Het betreft een limitatieve lijst (zie bijlage 3). De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden. Voor soorten die niet in de bijlagen van de Wet natuurbescherming worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wet natuurbescherming) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in

beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel: Beschermingsregime van de Wet natuurbescherming

2.3 Bescherming van houtopstanden

De belangrijkste elementen m.b.t. de bescherming van houtopstanden zijn de meldingsplicht, de herplantplicht en het kapverbod. De provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Als het gaat om beplantingen van bomen groter dan 10 are of als het een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat, dan valt bos, mits het buiten de bebouwde kom ligt, onder de Wet natuurbescherming. De gemeente kan voor de Wet natuurbescherming een andere 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' vaststellen dan de bebouwde kom volgens de Wegenverkeerswet.

2.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor het in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

3.1 Huidige situatie

De planlocatie is gelegen aan de IJsselmeerweg en aan het Gooimeer, in het Naarderbos, ten noorden van de kern van Naarden, in de gemeente Gooise Meren.

Gooise Meren is een gemeente in de provincie Noord-Holland en heeft een totale oppervlakte van 75,22 km². De gemeente telt 60.423 inwoners (31 januari 2023) en bestaat uit de kernen Naarden, Muiden, Bussum en Muiderberg.

Naarden is een vestingstad, gelegen in het Gooi, ten zuiden van Almere en noordelijk van Hilversum.

Het plangebied is ten zuiden van de A6, noordelijk van de A1 en aan het Gooimeer gelegen.

De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit agrarisch landschap, weilanden en het Gooimeer.

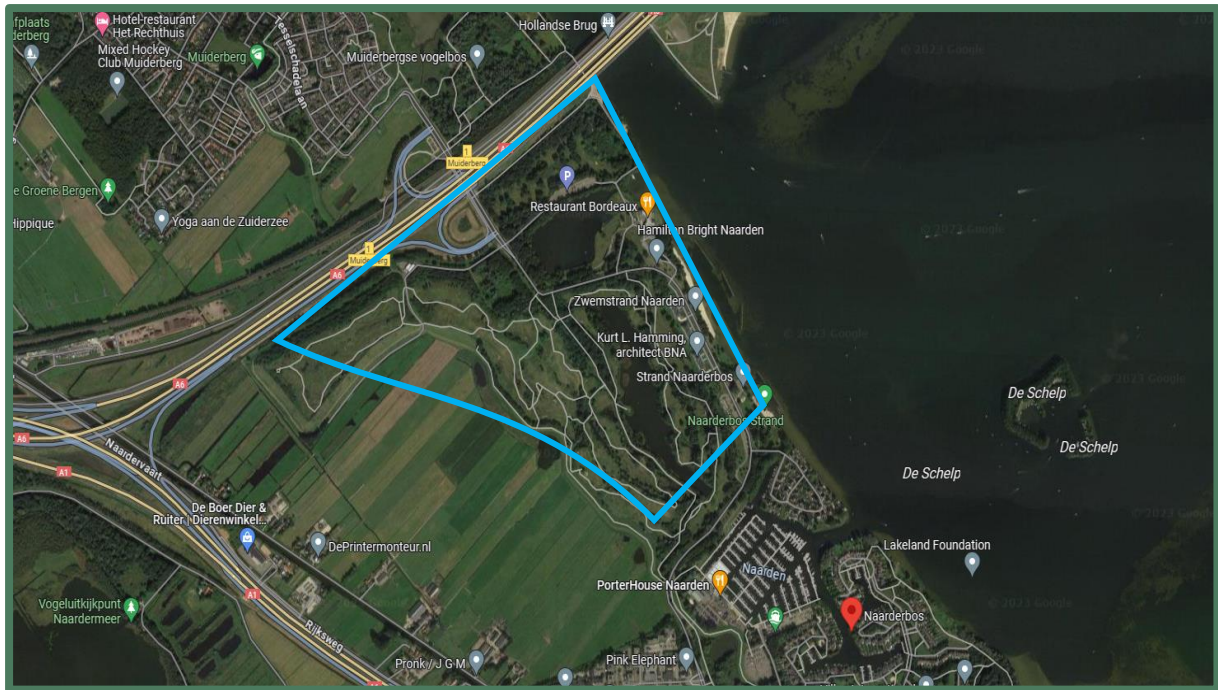
De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Satellietfoto omgeving plangebied, planlocatie is rood omcirkeld. Bron: Google Earth.

Het plangebied bestaat uit bosgrond, een verwaarloosde golfbaan en een park. Het invloedsgebied bestaat vooral uit de omgelegen bossen in het Naarderbos afgewisseld met appartementencomplexen en kleinschalige bedrijven. De IJsselmeerweg die door het Naarderbos loopt is begroeid als laan. Op enkele meters afstand naar het oosten van het plangebied ligt het Gooimeer.

Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied globaal aangegeven.

Globaal omliggende planlocatie in blauw. Bron: Google Earth.

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

Het initiatief bestaat uit herontwikkeling van de voormalige golfbaan Naarderbos te Naarden.

Het voornemen is om onderstaande te realiseren:

1. Een horecapaviljoen inclusief terras in de strandzone (in oranje aangegeven)
2. Een clubhuis met een oppervlakte van 1000m² en aangrenzend terras van 450m², inclusief ontsluiting op de IJsselmeerweg. De te realiseren dienstwoning beslaat 350m². (in blauw aangegeven). Met ten noorden hiervan een parkeerterrein met maximaal 118 parkeerplaatsen (in paars aangegeven) Hier voor worden diverse bomen gekapt aan de noordzijde van het plangebied.
3. Jaarlijks zullen er twee (golf)evenementen georganiseerd worden. Per evenement worden maximaal 2000 bezoekers verwacht. (in rood aangegeven)

Beoogde ontwikkeling. Rood: tijdelijk evenemententerrein(3), Paars: parkeerterrein; Blauw: golfclubhuis inclusief dienstwoning(2), terras en parkeerplaatsen; Oranje: horecapaviljoen inclusief terras in de strandzone(1). Bron: GM Gooisemeren.

Beoogde ontwikkeling. Bron: GM Gooisemeren

Een ecologische quickscan is de eerste stap van ecologisch onderzoek dat uitgevoerd wordt in het kader van een ruimtelijke ingreep. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming. In het kader van deze wet is het noodzakelijk te weten welke flora- en faunasoorten potentieel voorkomen in het plangebied. Naast het effect op beschermde soorten kan het nodig zijn om onderzoek te verrichten naar eventuele negatieve effecten van de ingreep op de kwaliteit van beschermde gebieden in de omgeving. Bij een ecologische quickscan worden de ecologische waarden van een omgeving in kaart gebracht middels een bureaustudie en veldonderzoek. De ingreep wordt goed en duidelijk omschreven. Er worden eventueel mitigerende en compenserende maatregelen aanbevolen waarmee de overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen wordt.

De ecologische quickscan, ook wel quickscan flora en fauna genoemd, geeft de mogelijke effecten van een ruimtelijke ingreep weer op beschermde planten en dieren. Door middel van een quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn potentieel aanwezig in het invloedsgebied van de beoogde ingreep?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen plannen op deze aanwezige soorten?
- Wordt de Wet natuurbescherming overtreden?
- Welke mogelijkheden zijn er om negatieve effecten op de beschermde soorten te minimaliseren of te voorkomen?
- Is er een aanvullend onderzoek nodig naar soorten of functies?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen plannen een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie Noord-Holland

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van het plangebied en de directe omgeving. Het is een momentopname en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4.1 Bureauonderzoek

Het bureauonderzoek heeft zich gericht op bekende ruimtelijke plannen, zowel lokaal, provinciaal, als nationaal. Door middel van literatuuronderzoek is onderzocht of zich in de nabijheid van de planlocatie gebieden bevinden die beschermd zijn in het kader van de natuurwetgeving en is er een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van de database quickscanhulp.nl, zie bijlage 1, aangevuld met gegevens uit relevante recente verspreidingsatlassen en actuele websites, onder andere RAVON, Sovon, FLORON en Waarneming.nl.

NDFF Verspreidingsatlas is een naslagwerk met afbeeldingen en informatie over duizenden soorten die in de Nederlandse natuur voorkomen. De verspreidingskaarten worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna. De inhoud van de atlas wordt mede verzorgd door zes verenigingen en stichtingen: de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV), FLORON, het Landelijk Informatiecentrum Kranswieren (LIK) en stichting ANEMOON, stichting RAVON en de Zoogdierverseniging.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving, het betreft de Natura 2000 gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord-Holland.

4.2 Veldonderzoek

Op maandag 11 december 2023 rond de middag hebben ecooloog Freek Rovers en ecologisch medewerkster Jennifer Bocking in het kader van het natuurwaardenonderzoek het veldonderzoek uitgevoerd aan het plangebied en de directe omgeving. De weersomstandigheden waren licht bewolkt met een westenwind met windkracht 4 en droog. De gemiddelde temperatuur lag rond de 9 graden Celsius.

Tijdens het veldonderzoek werd de ecologische potentie van het invloedsgebied in relatie met het mogelijk voorkomen van beschermde soorten onderzocht. In het plangebied en omgeving is zoveel mogelijk informatie verzameld over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hierbij zijn waarnemingen, zowel visueel als auditief, en sporenonderzoek cruciaal. Er is gekeken naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, holen, uitwerpselen, prooiresten en haren. Daarnaast is op basis van terreinkenmerken beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

De aanwezige habitats tijdens het veldbezoek en de waarnemingen uit de NDFF werden vergeleken met de habitatvereisten van beschermde planten- en diersoorten. De waarnemingen uit de NDFF zijn bij de beoordeling betrokken. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

4.3 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit drie delen met verschillende ecologische potenties: Het evenemententerrein, de locatie van het golfclubhuis met de parkeerplaats en de locatie van het strandpaviljoen.

Evenemententerrein 3.

Het beoogde evenemententerrein bestond op het moment van veldbezoek uit een grasland, bosgrond, een centraal gelegen ondiepe poel en een sloot op de oostgrens van het plangebied.

De vegetatie op het grasland bestaat voornamelijk uit beemdgras en algemene kruiden waaronder brandnetel, bijvoet, distel, ridderzuring en weegbree. Ten noorden en zuiden van het grasland groeien woekerende braamstruiken tot ongeveer 3 meter hoogte. Er is een verhoging aanwezig waarop met name keizerskaars groeide. De bosgrond beschikt niet over een ontwikkelde kruid of struiklaag. Vrijwel de gehele kroonlaag bestaat uit elzen, wilgen en zomereiken.

Overzicht grasland

Overzicht woekerende bramen (onderzoeker voor schaal)

Overzicht bosrand

Overzicht begroeiing in het bos

Overzicht ondiepe poel

Overzicht sloot op de rand van het plangebied

Golfclubhuis 2.

Op de locatie van de beoogde parkeerplaats bevindt zich verharding, een open bosschage en een dichter begroeide bosschage en een vervallen overkapping.

De verharding bestaat uit betonplaten en betonklinkers. Het open bosschage bestaat uit berk, eik, esdoorn en els. De dichter begroeide bosschage bestaat voornamelijk uit els en braamstruiken. Op de oever van de naastgelegen poel staat veel opschot van jonge bomen, met name esdoorn. De vervallen overkapping bestaat uit houten wanden zonder spouwmuur, is gestut met stalen spanten en het dak bestaat uit golfplaten. De ruiten in de wanden zijn gebroken en delen van de wanden zijn eruit gebroken.

Aan de overkant van de IJsselmeerseweg bevindt zich de beoogde locatie van het golfclubhuis zelf. Deze locatie bestaat uit een pad, grasland en een bosschage. Het pad is verhard met grind, het grasland is begroeid met onder andere kleeftkruid, brandnetel en hondsdrif en de bosschage bestaat vrijwel volledig uit enkele oudere esdoorns en veel jong opschot van esdoorn.

Overzicht bosschage parkeerplaats

Overzicht opschot jonge bomen op de oever

Overzicht bosschage parkeerplaats

Overzicht bramen parkeerplaats

Overzicht vervallen overkapping

Overzicht onderzijde dak vervallen overkapping

Overzicht vervallen overkapping

Overzicht verharding parkeerplaats

Overzicht grasland golfclubhuis

Overzicht jong opschot van esdoorn

Strandpaviljoen 1.

De beoogde locatie van het strandpaviljoen bestaat volledig uit verharding van betonklinkers. Direct om de locatie bevinden zich parkachtige gronden met een gemaaid gazon en enkele losse bomen waaronder beuk, populier, linde en witte abeel.

Overzicht plangebied strandpaviljoen

Overzicht parkachtige omgeving strandpaviljoen

5. BESCHERMDE NATUURWAARDEN

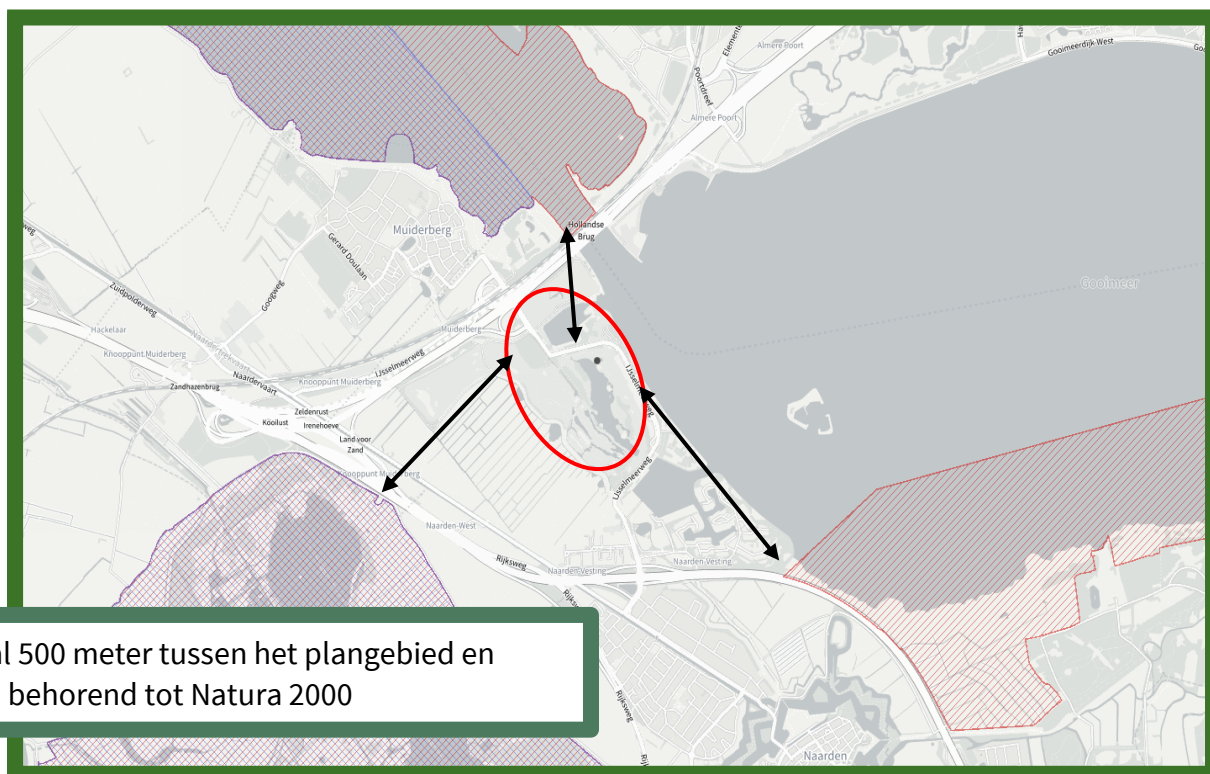
Het volledig overzicht van de output van beschermde soorten van tabel 2 en 3 en vogels met mogelijk jaarrond beschermde nesten is door middel van verspreidingsgegevens van NDFF opgenomen in bijlage 1. Bijlage 2 is een opsomming van beschermde soorten onder paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming. Bijlage 3 geeft een opsomming van de beschermde soorten onder paragraaf 3.3. Bij het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten of resten hiervan. Er is met name geïnspecteerd op potentiële groei-, rust-, nest-, en verblijfplaatsen voor beschermde soorten.

Per soortgroep wordt in onderstaande beschreven welke soorten er zijn waargenomen tijdens veldbezoek, welke soorten voorkomen in de omgeving, welke soorten worden verwacht in het plangebied, en welke effecten (mogelijk) aan de orde zijn.

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op minimaal 700 meter afstand van noordelijk gelegen gronden behorend tot Natura 2000 gebied Markermeer & IJmeer. Op ongeveer 1,4 kilometer afstand naar het zuidwesten ligt Natura 2000 gebied Naardermeer en zuidoostelijk op 1,4 kilometer Natura 2000 gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000 gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven. De ligging van het plangebied wordt met een rode cirkel aangegeven. Natura 2000 gebieden zijn in rood en blauw aangegeven.

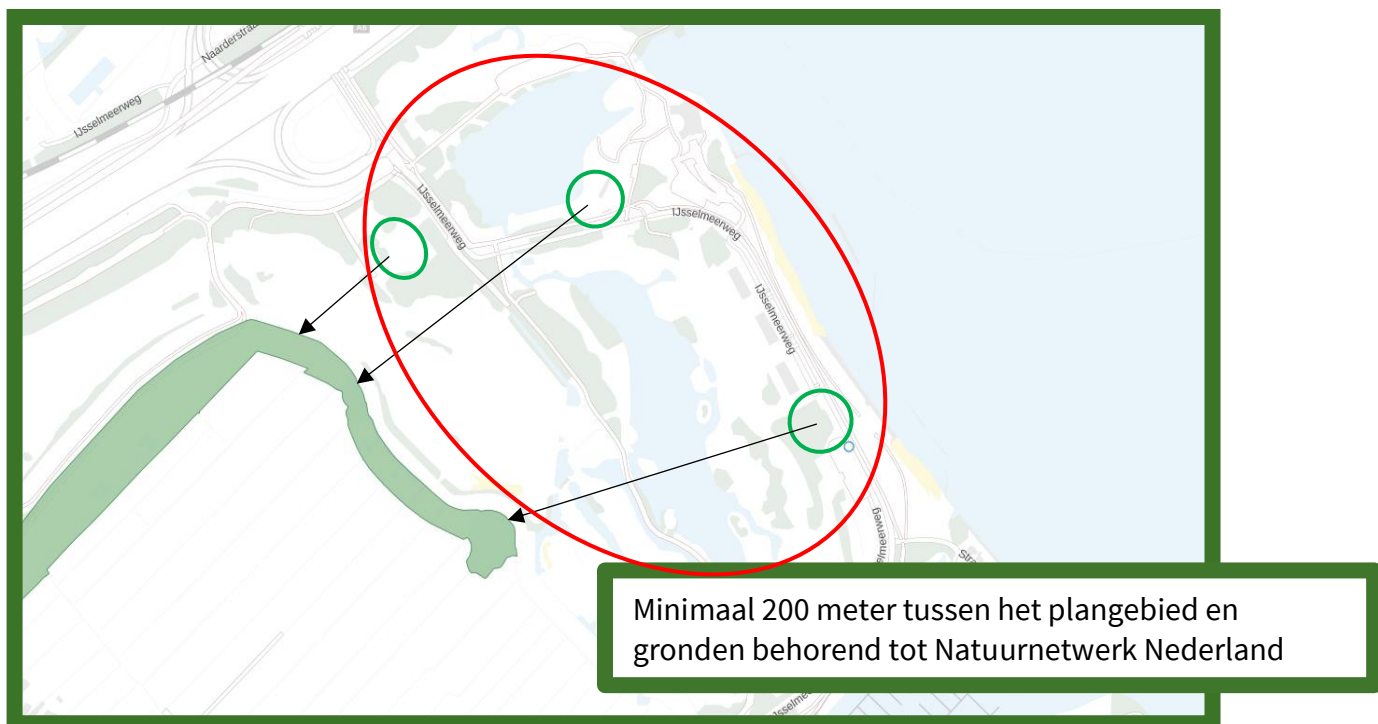
Minimaal 500 meter tussen het plangebied en gronden behorend tot Natura 2000

Natura 2000 gebieden. De afstand tussen het plangebied en Natura 2000 is met een pijl aangegeven. Bron: Natura2000.eea.europa.eu

Met de meest nabije Natura 2000-gebieden op minder dan 10 kilometer afstand valt een negatief effect van de geplande acties op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten (Aanpak Stikstof). Door de korte afstand kan er mogelijk verspreiding van schadelijke stoffen via de lucht of het water naar Natura 2000-gebieden plaatsvinden. Een stikstofberekening om eventuele stikstofdepositie ten gevolge van de geplande inrichtings-, sloop- en/of bouwwerkzaamheden op Natura 2000-gebieden aan te tonen of uit te sluiten is daarom noodzakelijk.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het te realiseren horecapaviljoen, clubhuis, dienstwoning en parkeerterrein liggen op minimaal 450 meter afstand van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. Het evenemententerrein ligt op minimaal 200 meter afstand. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven. De ligging van het plangebied wordt met een rode cirkel aangegeven. De NNN-gebieden in groene kleur.

Natuurnetwerk Nederland gebieden. De afstand tussen het plangebied en NNN is met een pijl aangegeven. Bron: Atlas Leefomgeving

In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de 'wezenlijke kenmerken of waarden' aantasten. Het plangebied ligt niet in, of direct aangrenzend aan het NNN-gebied. De significante aantasting van en negatieve effecten door externe werking op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN zijn, gezien de omvang, de aard, het effectbereik en de locatie van het voornemen, op voorhand uit te sluiten.

5.1.3 Conclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000 gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenoemde activiteiten niet tot wettelijke consequenties. De voorgenoemde activiteiten hebben mogelijk geen negatief effect op instandhoudingsdoelen van Natura 2000 gebieden. Een Aerius berekening is nodig om externe effecten op Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

5.2 Soortenbescherming

Bijlage 1, project Naarderbos met nummer BE-0792 d.d. 25 november 2023 geeft een overzicht van de waargenomen plant- en diersoorten in en in de omgeving van het plangebied volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF. De NDFF, Nationale Databank Flora en Fauna is de meest omvangrijke

landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. De soorten worden per alinea beschreven.

5.2.1 Flora

Volgens de NDFF zijn er de laatste vijf jaar 2 beschermde plantensoorten waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied. Deze planten staan op de Rode Lijst en zijn sinds 1 januari 2017 wettelijk beschermd. Deze beschermde plantensoorten zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Soort	Afstand plangebied	Habitat
Bergnachtorchis	0-2 km	Zonnige tot licht beschaduwde plaatsen op matig vochtige, matig voedselarme, kalkrijke, meestal humeuze grond (mergel, leem, zavel, lichte klei en rivier- of duinzand)
Gevlekt zonneroosje	0-2 km	Zonnige, open plaatsen op droge, voedselarme, neutrale tot zwak zure zandgrond en op stenige plaatsen

Het plangebied bestaat naast de bebouwing en verharding uit parkgazon en bosgrond. Vanwege het beheer van het parkgazon en de soortensamenstelling en bodemcompositie op de bosgrond bij het beoogde evenemententerrein zullen de genoemde beschermde soorten hier niet voorkomen.

Conclusie

Het ontbreekt volledig aan geschikte plaatsen waar beschermde planten kunnen groeien. De aanwezigheid van strikt beschermde vaatplanten wordt gezien de aanwezige biotopen uitgesloten.

5.2.2 Zoogdieren

Volgens de NDFF zijn er de laatste vijf jaar 16 zoogdiersoorten aangetroffen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied. Hiertoe behoren 7 vleermuissoorten, 6 marterachtigen en 3 overige soorten.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen vallen onder de groep strikt beschermde soorten. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: 'het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort'. Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn. Voor alle vleermuissoorten geldt geen vrijstelling of ontheffingsverlening indien het puur gaat om een ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De checklist vleermuisprotocol 2021 geeft voor gebouwen de volgende drie aandachtspunten: Zijn er potentieel aanwezige ruimtes voor winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen, zijn er sporen van aanwezigheid en is er sprake van een foerageergebied? De vleermuissoorten die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Vleermuis soort	Afstand plangebied	Habitat en bescherming
Baardvleermuis	0-2 km	Voor al bomen, strikt beschermd
Gewone dwergvleermuis	0-2 km	Voor al bebouwing, strikt beschermd
Gewone grootoorvleermuis	0-2 km	Soms bebouwing, soms bomen, strikt beschermd
Laatvlieger	0-2 km	Vaak bebouwing, strikt beschermd
Rosse vleermuis	0-2 km	Voor al bomen, strikt beschermd
Ruige dwergvleermuis	0-2 km	Voor al bomen, strikt beschermd
Watervleermuis	0-2 km	Voor al bomen, strikt beschermd

Het plangebied is beoordeeld op de geschiktheid als vleermuishabitat. Er zijn vleermuizen die in bomen hun verblijfplaatsen onderhouden en soorten die in gebouwen verblijven.

Evenemententerrein

De in het plangebied staande bomen met geschikte stamdiameter zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op holtes, gaten of loshangende schors waarin vleermuizen mogelijk verblijfplaatsen kunnen hebben. Hiervan zijn geen waarnemingen gedaan. Er is verder geen bebouwing aanwezig in het plangebied. Gebouwbewonende vleermuissoorten zullen hier niet voorkomen.

De bosrand is geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Vleermuizen (en andere diersoorten die in de nacht actief zijn) zijn gevoelig voor verstoring door kunstlicht. Niet alle golflengtes van licht veroorzaken dezelfde mate van verstoring. UV- en blauw licht veroorzaken aanzienlijk meer verstoring dan rood- of amberkleurig licht. Indien het gebruik van kunstlicht nodig is bij de evenementen, dan is het gebruik van rood- of amberkleurig licht, in combinatie met een scherpe lichtbundel zodat er zo min mogelijk lichtverstrooiing plaatsvindt, optimaal om het verstoring van vleermuizen te voorkomen.

Bosrand evenemententerrein

Golfclubhuis

Ook hier zijn de bomen met geschikte stamdiameter geïnspecteerd op mogelijke vleermuisverblijfplaatsen. Weer zijn er geen waarnemingen gedaan van dergelijke mogelijkheden. De vervallen overkapping is ongeschikt voor vleermuizen. Er is geen dakbeschot of spouwmuur aanwezig voor spleet bewonende soorten. Voor vrij hangende soorten is de overkapping te open, er is te veel tocht en licht, waardoor er geen geschikt microklimaat aanwezig is.

De bomenlaan bij de IJselmeerseweg is geschikt als vliegroute. Ook hier is het belangrijk om in zowel de aanleg- als de gebruiksfase rekening te houden met het gebruik van kunstlicht.

Bomenlaan IJselmeerseweg

Strandpaviljoen

De bomen in het park rond de beoogde locatie worden actief onderhouden, waardoor de mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen niet ontstaan. Ook is er geen bebouwing waarin gebouwbewonende soorten verblijfplaatsen zouden kunnen vinden. De bomen staan te ver verspreidt om onderdeel te zijn van een vliegroute.

Marterachtigen

Marterachtigen hebben voor hun overleving drie zaken nodig: dekking, verbinding en rustplaatsen. Deze dieren zijn vooral 's nachts actief waardoor het fysiek aantreffen van individuen tijdens een veldbezoek zeer onwaarschijnlijk is. Bij onderzoek naar marters wordt daarom vooral gekeken naar sporen van de aanwezigheid van marters. De marterachtigen die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Marter soort	Afstand plangebied	Bescherming
Boommarter	0-2 km	Beschermd
Bunzing	0-2 km	Beschermd
Das	0-2 km	Beschermd
Hermelijn	0-2 km	Beschermd
Otter	0-2 km	Beschermd
Steenmarter	0-2 km	Beschermd
Wezel	0-2 km	Beschermd

Boommarter

De schuilplaats van de boommarter bestaat meestal uit een holle boom, de nestplek evenzeer en hun leefgebied bestaat doorgaans uit bos. Zowel loof- als naaldbos en gemengd bos, jong en oud. Toch wagen ze zich ook buiten bosgebieden, maar bomen zijn nooit ver weg. De dieren leven solitair en kunnen goed zwemmen. 's Nachts legt een boommarter 2 tot 20 kilometer af.

Bunzing

Doordat ze niet kieskeurig zijn wat betreft hun voedsel, komen bunzings voor in vele verschillende landschapstypen. Ze komen vooral voor in bebost laagland nabij water, waaronder rivieroeveren en moerassen. In de winter worden bebouwde gebieden opgezocht en is de bunzing te vinden in de buurt van boerderijen. Deze zoogdieren verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals hagen die tot aan de grond komen (geen opgesnoeide hagen) of greppels, en vinden er hun voedsel. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang.

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld. Dassen foerageren in kort gras, omdat hier het voedsel het gemakkelijkst te vinden is.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers, vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. De hermelijn is zowel overdag als 's nachts actief en is een actief jager. Het is een karnivoor die vooral op kleine zoogdieren jaagt. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollen nest of konijnennest en verplaatst zich meestal langs lijnvormige

elementen die dekking bieden zoals heggen, muurtjes en oeverlijnen. Ook maakt hij hierbij geregeld gebruik van hopen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter.

Otter

In het verleden is de otter verdwenen uit Nederland, maar in 2002 is er een nieuwe populatie uitgezet. De otter leeft in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Ze leven in schoon en zoet water, waar voldoende voedsel, dekking en rust is. In brakke en zoute wateren komen ze alleen voor als er zoet water in de omgeving is, omdat ze dat nodig hebben voor het schoonhouden van hun pels en als drinkwater. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De otters maken hierbij gebruik van boomstronken en wortelstelsels, oude hopen van bijvoorbeeld muskusratten of konijnen, constructies van takken en modder gemaakt door bevers, nissen onder bruggen of betonpijpen.

Steenmarter

De steenmarter is een soort van steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De soort komt met name voor aan de rand van dorpen en steden, maar is ook te vinden nabij boerderijen en kleinschalige cultuurlandschappen. De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten.

Wezel

De wezel zoekt graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt.

Evenemententerrein

Op het evenemententerrein zijn meerdere mogelijkheden voor marterachtigen aanwezig. Zo kunnen de dieren schuilen onder het losliggend hout en in de braamstruiken. Daarnaast zijn er sporen gevonden van prooidieren in het plangebied, met name keutels en graafsporen van konijnen. Een marteronderzoek zal noodzakelijk zijn voordat het evenemententerrein voorbereid kan worden.

Losliggend hout

Braamstruiken

Konijnenkeutels

Graafsporen van konijnen

Golfclubhuis

In de overkapping zijn geen sporen van marterachtigen waargenomen. Ook is de bodembegroeiing op de locatie van de beoogde parkeerplaats slecht ontwikkeld, waardoor hier geen schuilplaatsen van marterachtigen voor zullen komen. In de verhoging aan de westzijde van de IJselmeerseweg is een holte met bijbehorende wissel waargenomen. De holte was oud en leek overwoekerd. Volgens de gegevens van de NDFF is de das waargenomen binnen 2 kilometer van het plangebied. In Noord-Holland is echter nog geen populatie dassen gevestigd. Hierdoor is het voorkomen van een burcht onwaarschijnlijk. Bij het marteronderzoek op het evenemententerrein zou holte meegenomen moeten worden om het voorkomen van de das uit te sluiten.

Oude gegraven holte

Waargenomen wissel

Strandpaviljoen

Landschapselementen die het plangebied rond de beoogde locatie tot een geschikt leefgebied maken voor marterachtigen ontbreken geheel. Het plangebied is te opgeruimd en er zijn geen struiken of hoog gras aanwezig. Daardoor zijn er voor marterachtigen geen ruigtheokjes aanwezig om te schuilen. Zodoende is het uitgesloten dat dit plangebied een belangrijk onderdeel vormt van het leefgebied van marterachtigen.

Overige beschermde soorten

De overige beschermde soorten omvatten vooral knaagdieren en algemeen voorkomende soorten. Sommige van deze soorten zijn beschermd, maar een aantal van deze soorten vallen er in de provincie Noord-Holland tot de vrijgestelde soorten. Voor soorten uit deze categorie betekent dat bij ruimtelijke ontwikkeling er geen ontheffing hoeft te worden gevraagd en dat rust- of verblijfplaatsen verwijderd mogen worden, wanneer geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te

worden om het doden van individuen te voorkomen. In de onderstaande tabel zijn de overige beschermde zoogdiersoorten te vinden die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied.

Overige soort	Afstand plangebied	Bescherming
Bever	0-2 km	Beschermde
Eekhoorn	0-2 km	Beschermde

Eekhoorn

De voorkeurs habitat voor eekhoorn bestaat uit gemengde bossen, bosrijke tuinen, parken en houtwallen, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. In en rond het plangebied is wel te foerageren voor de eekhoorn door het aanwezig zijn van geschikte voedselbomen en bosrijk biotoop. In de bomen in het plangebied zijn geen nesten van eekhoorns waargenomen tijdens het veldbezoek.

Bever

In 1988 is men begonnen met het uitzetten van bevers in Nederland en het lijkt erop dat de bever langzamerhand een vaste plek in onze fauna heeft heroverd. Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste. Tijdens het onderzoek zijn geen sporen van bevers waargenomen.

Het is aannemelijk dat er een enkel individu van een beschermde soort in de planlocatie kan worden aangetroffen, zoals egel, mol, veldmuis en bepaalde spitsmuizen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd, maar behoren in de provincie Noord-Holland tot de vrijgestelde soorten.

Conclusie

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord, verwond of gedood en wordt er geen rust- of verblijfplaats beschadigd of vernield. In de omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effecten op foerageergebieden van vleermuizen. Er is dus geen ontheffing nodig voor deze soortgroep.

In het plangebied komen mogelijk marterachtigen voor. Met het bouwklaar maken van het terrein voor het golfclubhuis en het voorbereiden van het evenemententerrein zouden deze marterachtigen verstoord kunnen worden. Nader onderzoek naar marterachtigen is noodzakelijk om de aan- of afwezigheid aan te tonen. Het is mogelijk dat er een enkele individu van een vrijgestelde soort aanwezig is in het plangebied. De zorgplicht is altijd van kracht. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde zoogdieren waargenomen.

5.2.3 Vogels

In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd op grond van de Vogelrichtlijn waardoor alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de bescherming van deze wet.

De Wet natuurbescherming hanteert geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar voor de volledigheid wordt vaak gesproken van half maart tot half juli. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Men dient daarom gedurende kap- en sloopwerkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door bepaalde werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. De zogenaamde 'Jaarrond beschermde verblijfplaatsen'. Als deze nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. De bescherming van vogels kan worden opgedeeld in 5 categorieën.

Categorie 1-4

De eerste 4 categorieën betreffen vogels welke zeer honkvast broeden en (1-4) of welke zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen (4). De vogelsoorten die volgens de NDFF de laatste vijf

jaar zijn waargenomen in een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Soort	Afstand plangebied	Bescherming categorie* en habitat
Boomvalk	0-2 km	4, boom bewonend
Buizerd	0-2 km	4, boom bewonend
Gierzwaluw	0-2 km	2, gebouw bewonend
Grote gele kwikstaart	0-2 km	3, boom of gebouw bewonend
Havik	0-2 km	4, boom bewonend
Huismus	0-2 km	2, gebouw bewonend
Kerkuil	0-2 km	3, gebouw bewonend
Ooievaar	0-2 km	3, boom of gebouw bewonend
Ransuil	0-2 km	4, boom bewonend
Roek	0-2 km	2, boom bewonend
Slechtvalk	0-2 km	3, gebouw bewonend
Sperwer	0-2 km	4, boom bewonend
Wespendief	0-2 km	4, boom bewonend
Zwarte wouw	0-2 km	4, boom bewonend

* Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is voor zijn voortplanting bijna uitsluitend gebonden aan menselijke bewoning en daarom komt hij in de zomer veelal in grotere dorpen en steden voor. Omdat ze moeilijk van de grond kunnen opstijgen hebben ze een sterke voorkeur voor hoge nestplaatsen met een ruime aan- en uitvliegroute, zo kunnen ze makkelijk in vlucht komen door zich eruit te laten vallen. Deze koloniebroeders gebruiken het liefst elk jaar hetzelfde nest. De vervallen overkapping is ongeschikt voor gierzwaluwen, omdat hierin geen geschikte nestholtes aanwezig zijn.

Uilen

Steenuil en kerkuil schuwen de menselijke omgeving niet en broeden ook onder daken en op zolders van huizen, loodsen en schuren, maar waarbij de aanwezigheid van geschikt foerageergebied in de directe omgeving noodzakelijk is. Nest- en rustplaatsen van steenuil en kerkuil zijn jaarrond beschermd.

Evenemententerrein

Het plangebied zou geschikt kunnen zijn als het habitat van de ransuil. Echter zijn er geen geschikte nesten in bomen waargenomen. Hierdoor kan het voorkomen van een nestplaats van de ransuil worden uitgesloten. Er is geen bebouwing aanwezig, waardoor steen- en kerkuil hier geen verblijfplaatsen hebben.

Golfclubhuis

Tijdens het veldbezoek is er uitgekeken naar sporen van aanwezigheid van kerkuil en steenuil zoals braakballen, krijtsporen tegen muren of rui veren. In de vervallen overkapping zijn twaalf braakballen gevonden. Vier van een kerkuil en acht van een steenuil. Er is geen nest waargenomen waar een kerk- of steenuil gebruik van zou kunnen maken. Waarschijnlijk wordt de vervallen overkapping gebruikt als rustplaats. Nader onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van de vervallen overkapping in kaart te brengen zodat gepast gemitigeerd kan worden.

Braakballen kerkuil

Krijtsporen

Strandpaviljoen

Dit deel van het plangebied is volledig ongeschikt voor uilen. Er is geen permanente bebouwing en er zijn geen geschikte nesten in bomen waargenomen.

Huismus

Vanwege de beperkte actieradius (enkele honderden meters) van huismus (Baijens et al. 2005) zijn drie essentiële onderdelen van het leefgebied van belang voor de huismus: nestlocatie, habitat met voedselaanbod en beschutting. Alle voorzieningen dienen dichtbij elkaar te liggen. Gewoonlijk binnen een straal van enkele honderden meters van de nestlocatie.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen gezien. Het golfplaten dak van de vervallen schuur is niet onderschoten, waardoor het niet geschikt is als nestplaats voor huismussen.

Ooievaar, roek en grote gele kwikstaart

Als carnivoor eet de ooievaar een breed scala aan dierlijke prooien, inclusief insecten, vissen, amfibieën, reptielen, kleine zoogdieren en kleine vogels. Hij pakt het meeste voedsel van de grond, tussen lage vegetatie en uit ondiep water. Het is een monogame broeder, maar vormt geen paar voor het leven. Het paar bouwt een nest bestaande uit grote takken, dat soms jaren wordt gebruikt. Dergelijke nesten zijn niet waargenomen, waardoor het voorkomen van de ooievaar hier kan worden uitgesloten.

Het leefgebied van de roek is open akker- en weideland, afgewisseld met bomen, bosjes, bomenrijen en heggen. De vogel gedijt goed in menselijk cultuurland als hij niet wordt bejaagd. Vooral de aanwezigheid van akkers is gunstig. Roeken hebben voorkeur voor hoge bomen, bij voorkeur niet in een bos maar een losse opstand. Het boomtype maakt niet zoveel uit. Als in het voorjaar de boomkruinen nog kaal zijn, zijn alle nesten van een roekenkolonie goed zichtbaar. Er is geen roekenkolonie waargenomen.

In het voorjaar en 's zomers is de grote gele kwikstaart te vinden in de buurt van waterstroompjes, vooral in de bergen en heuvels. De vogel nestelt in holten in de buurt van water. 's Winters bevinden ze zich bij lageregelegen water en aan de kust. Voor de grote gele kwikstaart is het plangebied ongeschikt.

Roofvogels

De habitat van roofvogels bestaat, afhankelijk van de soort, uit een bos of een grote (half)open vlakte waar de vogels kunnen jagen. Daarnaast hebben ze in hun leefgebied een geschikte boom nodig waarin een nest gebouwd kan worden. Het plangebied is geschikt voor roofvogels. Echter zijn er geen nesten van roofvogelsoorten aangetroffen in de bomen. Het is dus uit te sluiten dat het plangebied onderdeel is van het leefgebied van een boom bewonende roofvogelsoort. De slechtvalk broedt bij voorkeur in hoge gebouwen (>4 verdiepingen). Er is voor de slechtvalk geen geschikte habitat aanwezig in het plangebied.

Categorie 5

Categorie 5- soorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer de schaarste van dit type nestgelegenheid. Het betreft voornamelijk holenbroeders of vogels die een groot nest bouwen als zwarte kraai of ekster, waarvan enkele andere soorten vogels gebruik maken die niet in staat zijn om zelfstandig een nest te bouwen. (bijv. ransuil, torenvalk en boomvalk). Tijdens het veldbezoek zijn uit deze categorie geen nesten in bomen in het plangebied aangetroffen. Ook zijn geen bomen met geschikte holtes aanwezig.

Overige Vogelrichtlijnsoorten

In het plangebied zijn mogelijkheden voor nestgelegenheid voor overige Vogelrichtlijnsoorten waarvan de nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd zijn. Er is in het plangebied veel geschikt opgaand groen aanwezig waarin algemene Vogelrichtlijnsoorten broedgelegenheid vinden. De aanwezigheid van algemene broedende vogelsoorten als duif en merel is bijna nooit uit te sluiten omdat deze soorten in struiken en onder kleine afdakjes als een uitstekende dakrand kunnen broeden. Een negatief effect op deze soorten is echter betrekkelijk eenvoudig te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken. Indien de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen, dient er een broedvogelonderzoek te worden uitgevoerd voorafgaande aan de werkzaamheden.

Met de beoogde herontwikkeling en de bijbehorende robuuste landschappelijke inpassing met streekeigen groen zullen nest- en foerageergelegenheid voor overige tuin-, en struweelvogels toenemen.

Conclusie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten in bomen waargenomen waarvan beschermde soorten gebruik kunnen maken. Het verwijderen van deze vegetatie heeft geen negatieve invloed op het leefgebied van beschermde soorten, er zijn nog voldoende schuil- en foerageermogelijkheden aanwezig in de omgeving van het plangebied. Als het verwijderen van deze bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Er zullen geen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen, gierzwaluwen of roofvogels verloren gaan. De vervallen schuur op de beoogde locatie van de parkeerplaats wordt gebruikt als rustplaats door zowel kerk- als steenuil. Nader onderzoek en een ontheffingsaanvraag zijn noodzakelijk. De planlocatie was visueel goed te onderzoeken.

5.2.4 Amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen

Amfibieën, vissen en reptielen

Amfibieën en vissen zijn gedurende een groot deel van hun leven afhankelijk van waterstructuren. Vooral tijdens het voortplantingsseizoen is het erg belangrijk om waterstructuren in plangebieden te onderzoeken op de aanwezigheid amfibieën die de waterstructuren als voortplantingslocatie gebruiken. Hierbij gaat het bij amfibieën om een waterstructuur van maximaal 1,5 meter diep. Nederlandse reptielen komen met name voor op hogere zandgronden, met name bij stuwwallen, kust- en rivierduingordels.

De soorten die volgens de NDFF de laatste vijf jaar zijn waargenomen in een straal van twee kilometer rond het plangebied zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Soort	Afstand plangebied	Soortgroep en bescherming
Heikikker	0-2 km	Amfibieën, beschermd
Ringslang	0-2 km	Reptielen, beschermd
Rugstreeppad	0-2 km	Amfibieën, beschermd

Heikikker

De heikikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De heikikker is duidelijk een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. De heikikker blijkt, in vergelijking tot bijvoorbeeld de bruine kikker, een vennensoort bij uitstek. Het plangebied is geschikt voor de heikikker. Nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van deze soort aan te tonen of uit te sluiten.

Ringslang

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Grote oppervlaktes laag gelegen, nat gebied worden gemeden, omdat de soort daar vaak niet alle stadia van zijn levenscyclus kan doorlopen. Met name de ontwikkeling van de eieren en de overwintering vormen in polders een probleem. Het plangebied is geschikt voor de ringslang. Nader onderzoek naar deze soort is nodig om het gebruik van het gebied in kaart te brengen.

Rugstreeppad

Zoals de meeste amfibieën is ook de rugstreeppad een uitgesproken nachtbraker. Pas tijdens het invallen van de schemering komt hij tevoorschijn om op open plekken te gaan jagen. Soms is 's nachts te zien dat ze op zandpaden hun typische korte sprintjes trekken. De rugstreeppad begint pas laat aan de voortplanting. Zo rond half april trekt hij vanuit zijn overwinteringslocatie (soms wel een meter diep onder de grond) naar het voortplantingswater. Eenmaal in het water aangekomen laten de mannetjes, al zittende in het ondiepe water, hun luide roep weerklinken. Het ratelende geluid is tot op een kilometer afstand te horen en trekt soortgenoten uit de wijde omgeving aan.

De rugstreeppad is een zeer slechte zwemmer. Hij zoekt altijd een plek op in het water, waar hij op de bodem kan zitten, terwijl zijn kwaakblaas net boven het wateroppervlak uitkomt. Op dergelijke plaatsen worden ook de eieren afgezet. De rugstreeppad kent een zeer lang voortplantingsseizoen dat sterk afhankelijk is van de weersomstandigheden.

De rugstreeppad is een pionier soort die voornamelijk leeft op open en zonnige plekken in heide- en duingebieden. Het plangebied is bebost, dus daarom waarschijnlijk geen geschikte plek.

Bepaalde amfibieën zoals de gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker zouden mogelijk voor kunnen komen, ook in landfase. Deze kunnen zich in de detrituslaag bij het beoogde evenemententerrein ingraven of kunnen zich schuilhouden tussen de beplanting.

Voor de ringslang en heikikker wordt aanbevolen om een nader onderzoek uit te voeren.

Vlinders en libellen

Volgens de NDFF zijn er de laatste vijf jaar 2 libellensoorten, 1 dagvlindersoort en 1 nachtvlindersoort waargenomen binnen een straal van twee kilometer rond het plangebied. Deze soorten zijn te vinden in de onderstaande tabel.

Soort	Afstand plangebied	Soortgroep en habitat
Gevlekte witsnuitlibel	0-2 km	Libellen, laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen
Grote weerschijnvlinder	0-2 km	Dagvlinder, loofbossen, of bosjes in beekdalen, waardplant: boswilg
Sierlijke witsnuitlibel	0-2 km	Libellen, schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen
Teunisbloempijlstaart	2 km	Nachtvlinder, vochtige bossen en bosranden, waardplant: teunisbloem, wilgenroosje, basterdwederik en kattenstaart

Op het plangebied voor het evenemententerrein staan enkele boswilgen. Dit is de waardplant van de in de NDFF opgenomen grote weerschijnvlinder. Ook zou de ophoping van zand op het terrein geschikt kunnen zijn voor onder andere teunisbloemen. Indien de boswilgen behouden kunnen blijven, zal het leefgebied van de grote weerschijnvlinder behouden blijven.

Om het voorkomen van waardplanten voor de teunisbloempijlstaart aan te tonen of uit te sluiten wordt een tweede veldbezoek in de bloeitijd van teunisbloemen, van juni tot augustus, aangeraden.

Overige soorten ongewervelden

Er zijn de laatste vijf jaar in een straal van twee kilometer rond het plangebied geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden ingevoerd.

Overige beschermde soorten ongewervelden zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (eiken)bossen met boomholtes en rottend hout, of onvervuilde, voedselarme wateren met specifieke vegetaties. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied en de directe omgeving.

Conclusie

Binnen het plangebied zijn mogelijk vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van soorten die zijn beschermd via de Habitatrictlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Het betreft leefgebied van de heikikker en de ringslang. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is daarom noodzakelijk. Algemeen voorkomende soorten, zoals bijvoorbeeld de gewone pad en de bruine kikker, zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten.

Overige beschermde aamfibieën, reptielen en vissen zullen niet verstoord worden ten gevolge van de werkzaamheden.

In het plangebied zijn waardplanten van beschermde vlindersoorten waargenomen. Indien deze waardplanten behouden blijven, zal het leefgebied van de grote weerschijnvlinder niet worden verstoord. Om de aanwezigheid van waardplanten van de teunisbloempijlstaart aan te tonen of uit te sluiten wordt een later veldbezoek aangeraden.

Voor overige soorten ongewervelden zoals beschermde kevers, kreeften of slakken vormt het plangebied geen geschikt habitat.

5.3 Houtopstanden

Volgens artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is het verboden een houtopstand (bos, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en bosplantsoenen) geheel of gedeeltelijk te vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij de Gedeputeerde Staten. Verder geldt er ook een herplantplicht voor gekapte houtopstanden.

Evenemententerrein

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom waardoor Wet natuurbescherming houtopstanden van toepassing is. Bij het kappen van de bomen en het verwijderen van de vegetatie tijdens het voorbereiden van het evenemententerrein zal een melding moeten worden gemaakt bij de Gedeputeerde Staten. Ook zullen er bomen herplant moeten worden.

Golfclubhuis

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom waardoor Wet natuurbescherming houtopstanden niet van toepassing is.

Strandpaviljoen

Er zijn binnen het plangebied geen houtopstanden die middels het planvoornemen zullen verdwijnen. Er bestaan dan ook geen verdere verplichtingen aangaande houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming.

Zoals beschreven betreft de onderhavige ecologische quickscan een momentopname van de actuele situatie.

6.1 Resultaten

Evenemententerrein

Op basis van de uitgevoerde quickscan wordt geconcludeerd dat er mogelijkheden voor marterachtigen in het plangebied voorkomen. Hierdoor is er nader onderzoek naar marterachtigen nodig in dit plangebied. Voortzetting van de werkzaamheden zonder nader onderzoek is in strijd met de Wet natuurbescherming. Daarnaast zijn er waardplanten van de beschermde vlindersoort grote weerschijnvlinder waargenomen. Indien de aanwezige boswilgen behouden blijven is er geen nader onderzoek nodig voor de grote weerschijnvlinder. Wel wordt aangeraden om in de bloeitijd van de teunisbloem een tweede veldonderzoek uit te voeren omdat het plangebied geschikt is voor waardplanten van de beschermde vlindersoort teunisbloempijlstaart. Verder is het plangebied geschikt als leefgebied voor zowel de heikikker als de ringslang. Hiervoor is ook nader onderzoek nodig.

Golfclubhuis

Op basis van de uitgevoerde quickscan wordt geconcludeerd dat er rustplaatsen van uilen in de vervallen overkapping in het plangebied voorkomen. Daarnaast is er een holte in de verhoging naast de IJsselmeerseweg die in theorie geschikt is voor dassen. Hierdoor is er nader onderzoek nodig in dit plangebied. Voortzetting van de werkzaamheden zonder nader onderzoek is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Strandpaviljoen

Op basis van de uitgevoerde quickscan wordt geconcludeerd dat er geen beschermde flora en fauna in het plangebied voorkomen. Daardoor zijn er geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Wet natuurbescherming. Het plangebied is vrijwel volledig verhard met betonklinkers. De directe omgeving bestaat uit parkgronden. Hierdoor is het plangebied volledig ongeschikt als nest- of verblijfplaats van beschermde diersoorten.

6.2 Advies en aanbevelingen

Nader onderzoek

Op basis van het veldonderzoek en de analyse van de bestaande situatie kan het voorkomen van beschermde flora en fauna niet worden uitgesloten in twee van de drie plangebieden. Hierdoor wordt dan niet aanbevolen om een nadere inventarisatie door middel van extra veldonderzoek uit te voeren voor deze plangebieden.

Wet natuurbescherming

- De ingreep kan leiden tot verlies van leefgebied van beschermde soorten. Indien uit nader onderzoek blijkt dat een van de plangebieden wordt gebruikt door een beschermde soort, dan zal een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn om de werkzaamheden voort te zetten. Om een ontheffing van de Wet natuurbescherming te verkrijgen, is het noodzakelijk om een mitigatieplan op te laten stellen door een deskundig ecooloog.
- Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten, vaste rust-of verblijfplaatsen of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden (15 maart - 15 juli). Van belang is of een

broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord.

- In de nabije omgeving van het plangebied komen geen Natura 2000 gebieden voor. Het is met de voorgenomen werkzaamheden echter niet uit te sluiten dat deze leiden tot een verhoging van stikstofdepositie op een Natura 2.000 gebied. Voor de ingreep dient daarom een Aerius berekening te worden uitgevoerd.
- In het kader van de zorgplicht dient men tijdens de uitvoering van werkzaamheden alert te zijn op aanwezige fauna en daarbij, indien noodzakelijk, mitigerende maatregelen te treffen.
- Bij onvoorziene omstandigheden dient er direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Aanbevelingen

Bij onvoorziene omstandigheden zoals bijvoorbeeld indien een soort die niet in de quickscan wordt genoemd in het terrein wordt geconstateerd bij aanvang van de werkzaamheden, dient hier passend op te worden gereageerd. Het is hierbij nodig om contact op te nemen met een ter zake kundige en een maatregel toe te passen, zodat de wet niet wordt overtreden.

Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van algemene soorten als konijn, egel en diverse muizensoorten worden vergraven. De volgende maatregelen zijn nodig om rekening te houden met deze soorten:

- Indien er verstoring plaatsvindt, dient er een passende vluchtroute beschikbaar te zijn. Dit geldt in het bijzonder voor vogels en grondgebonden zoogdieren (zoals muizen en egels).
- Werk vanaf één zijde en bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een open veld of ruigte. Werk ook op een aangepast tempo, zodat dieren kunnen vluchten.
- Om een verstrend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, dienen de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden overdag te worden uitgevoerd.
- Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes (met name voor vleermuizen).

Gelet op de algemene zorgplicht dienen voorafgaand aan de werkzaamheden alle maatregelen te worden getroffen om nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk te voorkomen, beperken of ongedaan te maken. Dit geldt altijd en voor alle planten- en diersoorten.

Natuurinclusief bouwen

Diverse fauna soorten staan onder druk door steeds verder afnemende broed- en nestgelegenheid. Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat.

Vogelbescherming Nederland heeft een checklist ontwikkeld, waarmee iedere bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken.

(www.checklistgroenbouwen.nl).

Daarnaast zijn er op de website www.bouwnatuurinclusief.nl veel tips om natuurinclusief te bouwen.

6.3 Toelichting op nader onderzoek

Kerkuil en steenuil

Kerkuilen (*Tyto alba*) zijn standvogels, als ze eenmaal zijn gevestigd, blijven kerkuilen meestal hun hele leven in hetzelfde gebied. Slechte weersomstandigheden en voedselschaarste in de winter kunnen leiden tot zwerfgedrag. Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. Die moeten dan wel voor de kerkuil toegankelijk zijn. De kerkuil broedt tegenwoordig in ongeveer

90 procent van de gevallen in nestkasten die in deze gebouwen zijn geplaatst. Bij uitzondering broedt de kerkuil ook nog wel eens in een holle boom.

Ook steenuilen (*Athene noctua*) zijn standvogels en verblijven het hele jaar in hun, relatief kleine, territorium. Het zijn holenbroeders die vaak gebruikmaken van schuurtjes, nestkasten en holle bomen. Hun activiteitsgebied rond de nestplaats is slechts enkele honderden meters in omvang. Tijdens het broedseizoen blijven ze vaak nog dicht bij hun nest in de buurt.

Steenuilen gebruiken hun nestplaats ook buiten de voortplantingsperiode en hebben ook andere rust- en verblijfplaatsen in de buurt. Hierdoor worden parasietinfecties tegengegaan. Al deze plekken zijn onderdeel van de functionele leefomgeving die hoort bij de voortplantingsplaats.

Zowel kerk- als steenuilen zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soorten onder artikel 1 van de Vogelrichtlijn vallen. Bovendien zijn het soorten als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming omdat ze vermeld staan in bijlage II van de Conventie van Bern. De kerk- en steenuil staan vermeld op de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (RVO, 2009). Op deze lijst vallen hun nesten onder categorie 3 van vogelnesten: 'nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing'. De kerk- en steenuil staan beiden als kwetsbaar vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels.

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. De wet verbiedt onder andere:

1. het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
2. het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
3. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
4. het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
5. het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2).

Op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming is het verboden kerkuilen en steenuilen opzettelijk te verstoren.

Het nader onderzoek naar het voorkomen en de leefomgeving van de kerkuil en steenuil zal worden uitgevoerd volgens de voorschriften in het Kennisdocument Kerkuil en het Kennisdocument Steenuil van BIJ12, versie 1.0 juli 2017.

Er dienen drie gerichte inventarisaties uitgevoerd te worden in de optimale periode. Voor kerkuilen is dit vanaf begin februari tot en met half oktober. Voor steenuilen is dit van half februari tot half april. De beste momenten om kerkuilen te inventariseren zijn 's avonds en 's nachts en voor steenuilen in de avondschemer, vanaf een half uur na zonsondergang, tot middernacht. Voor steenuilen is de ochtendschemer ook geschikt, van anderhalf uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst. Deze inventarisaties kunnen alleen plaatsvinden bij goede weersomstandigheden.

De kerkuil reageert niet op het afspelen van de baltsroep op een geluidsrecorder. Voor steenuilen is deze methode wel geschikt. Daarnaast moet bij voorkeur ook overdag gezocht zijn naar sporen die de aanwezigheid van een nest- of rustplek aannemelijk maken, zoals braakballen of krijtstrepen. Ook kan navraag worden gedaan bij bewoners en uilenwerkgroepen.

Marterachtigen

Om te onderzoeken of het plangebied met opgaande vegetatie als verblijfplaats wordt gebruikt door kleine marterachtigen en steenmarters zullen er cameravallen, sporenbuizen en Mostela marterboxen in en rond de bebouwing en bij geschikte locaties zoals de houtstapels in de bebouwing worden opgesteld. Voor het onderzoek naar kleine marterachtigen, zoals de wezel en bunzing kunnen verschillende methoden worden gebruikt. Zie onderstaande tabel.

	Bunzing	Hermelijn	Wezel
Cameraval	+	-	-
Marterbox	-	?	+
Sporenbuis	-	+	+
Nestkast	?	+	+

Geschiktheid van inventarisatiemethoden voor de verschillende soorten kleine marterachtigen. Bron: Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, provincie Noord-Brabant 2017

Het nader onderzoek naar kleine marterachtigen zal gebeuren met het plaatsen van sporenbuizen en een cameraval. Met behulp van marterboxen en cameravallen kan de aanwezigheid of afwezigheid van steenmarters en kleine marterachtigen worden vastgesteld.

Wanneer onderzoek wordt verricht in de periode waarop de dieren het meest actief zijn, te weten van maart tot en met augustus, worden de onderzoeksmaterialen minimaal 6 weken in het gebied geplaatst. Buiten de actieve periode, met minder trefkans, wordt deze tijd verdubbeld naar minimaal 12 weken.

Gedurende die periode worden de onderzoeksmaterialen enkele keren gecontroleerd en na deze periode volgt er een eindrapport met de resultaten.

Heikikker

Onderzoek naar de aanwezigheid van de heikikker in een plangebied bestaat uit twee delen, een bepaling van het voortplantingsbiotoop door het luisteren naar koorroep en het zoeken naar eiklumpen en een bepaling van het zomerbiotoop door het zoeken, vangen en weer vrijlaten van zowel juvenielen als adulten.

Het voortplantingswater bestaat uit vennen en andere geïsoleerde wateren.

In agrarische gebieden in smalle slootjes en greppels. Het water is voedselarm of matig voedselrijk en zonbeschenen. Voortplanting vindt, afhankelijk van het gebied, plaats vanaf eind februari tot en met begin april en duurt meestal maar enkele dagen. De voortplanting op de hogere zandgronden start over het algemeen eerder dan op het laagveen. In deze periode vinden twee bezoeken plaats, een in eind februari tot begin maart voor het koorroepen en een in eind maart tot begin april voor het zoeken naar de eiklumpen. De heikikker komt voor in venige gebieden, op de hogere zandgronden en kleipolders. Het landbiotoop bestaat uit vochtige, hoge dichte vegetaties zoals vochtige heide, pijpenstrootjesvegetatie, vochtig grasland en soms in bos. In agrarische gebieden verblijft de soort veel langs slootoevers die in de loop van de zomer dichtgroeien. Het landbiotoop bevindt zich in de directe omgeving van het voortplantingswater (tot 300 m). Het onderzoek naar het zomerbiotoop vindt plaats tussen juni en augustus. Hierbij is het van belang dat er vijftien dagen tussen de veldbezoeken zitten. Ook dient het weer op beide dagen vochtig en warm te zijn.

Ringslang

Onderzoek naar de aanwezigheid van de ringslang in een plangebied bestaat uit twee delen, een inventarisatie van eierschalen en het bepalen van het zomerbiotoop.

De plekken waar de eieren gelegd worden zijn locaties waar broei plaatsvindt (riet, vloedmerk, mesthopen, composthopen, broeihopen e.d.). Geregeld maken meerdere vrouwtjes gebruik van dezelfde eiafzetplek. Paringen vinden vaak plaats in het vroege voorjaar in het winterbiotoop. Op dergelijke locaties kunnen van oktober t/m maart eierschalen worden aangetroffen als het plangebied gebruikt wordt als voorplantingsbiotoop door ringslangen.

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats op zand- en kleigronden, in polders en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Leefgebieden vertonen vaak veel ruimtelijke variatie en kleinschaligheid. Voldoende eiafzet mogelijkheden en een ruim aanbod aan wateren in de nabijheid van hogere gronden voor de overwintering zijn belangrijke randvoorwaarden. Ringslangen jagen met name op amfibieën. In en tot op enkele honderden meters rond het water wordt gefoerageerd. Het gebied waar de ringslang foerageert kan gezien worden als het zomerbiotoop. Inventarisatie vindt plaats in de periode van april t/m september door middels van reptielenplaten en het plangebied doorlopen. In totaal zijn hier vijf

bezoeken nodig, een om de reptielenplaten te plaatsen en vier controlerondes, waarvan ten minste twee in april t/m mei en een na 31 juli.

Teunisbloempijlstaart

Het extra veldbezoek op het evenemententerrein naar de aanwezigheid van waardplanten van teunisbloempijlstaart (verschillende soorten teunisbloemen, harig wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart) kan eenmalig in juni worden uitgevoerd. Bij aanwezigheid van deze waardplanten zal het plangebied in de maanden juni en juli nog drie keer worden bezocht om het voorkomen van de teunisbloempijlstaart aan te tonen of uit te sluiten.

Er bestaat geen standaardprotocol voor het onderzoek naar de teunisbloempijlstaart. Het is gebruikelijk om te zoeken naar exemplaren rond de schemering in de vliegpiek van de soort. Daarnaast kan in juli op en rond geschikte waardplanten gezocht worden naar de tot wel 6 centimeter lange rups. Inventarisatieronden worden uitgevoerd bij goede weersomstandigheden voor vlinders, namelijk zonnig en droog.

Als tijdig opdracht gegeven wordt voor de nadere onderzoeken kan de rapportage opgeleverd worden in oktober 2024 na een laatste onderzoek naar het voorkomen van de kerkuil.

Websites

www.atlasleefomgeving.nl
www.noordholland.nl
www.waarneming.nl
www.floron.nl
www.natuurmonumenten.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.NDFF.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vivarapro.nl
www.vogelbescherming.nl
www.wetnatuurbescherming.nl
www.wikipedia.nl

Andere bronnen

Checklist vleermuisprotocol
Limpens et al., 2014, 2017
Baijens et al., 2005
Netwerk groene bureaus

Bijlagen

Bijlage 1: de verspreidingslijst van NDFF
Bijlage 2: de beschermde soortenlijst par 3.2 Wet natuurbescherming
Bijlage 3: de beschermde soortenlijst par 3.3 Wet natuurbescherming

Naarderbos

BE-0792

7377 records

● Middelpunt < 1km²

● Middelpunt 1km² - 5km²

● Middelpunt > 5km²

■ Vlak

schaal 1 : 10000

De NDFD is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Naarderbos

BE-0792

Zoekvraag

Soort	Soortgroep	Wet en Beleid	Periode	Bronhouder	Zoekgebied
Alle	Alle	Wnb - andere soorten (NH) Jaarrond beschermde nesten Wnb - Vogelrichtlijn Wnb - Habitatrichtlijn	25 november 2018 tot 25 november 2023	Alle	Alles rakend aan of binnen zoekgebied

Samenvatting

(unieke soorten) / totaal aantal waarnemingen

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten	(42) 4199
Blauwe reiger	171
Boerenwaluw	116
Bonte vliegenvanger	9
Boomklever	57
Boomkruiper	144
Boomvalk	72
Bosuil	2
Brilduiker	335
Buizerd	619
Ekster	163
Gekraagde roodstaart	22
Gierzwaluw	84
Glanskop	123
Grauwe vliegenvanger	53
Groene specht	75
Grote bonte specht	179
Grote gele kwikstaart	63
Havik	72
Hop	11
Huismus	85
Huiszwaluw	74
IJsvogel	188
Kerkuil	17
Kleine bonte specht	14
Koolmees	182
Oeverzwaluw	81
Ooievaar	121
Pimpelmees	151
Raaf	3
Ransuil	38
Roek	8
Slechtvalk	20
Sperwer	118
Spreeuw	162
Tapuit	13
Torenvalk	261
Wespendief	24
Zeearend	11
Zwarte kraai	241
Zwarte mees	6
Zwarte roodstaart	10
Zwarte wouw	1

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (DR)	(18) 865
Aalscholver	2
Blauwe reiger	171
Boomvalk	72
Bosuil	2
Gierzwaluw	84
Grote gele kwikstaart	63
Havik	72
Huismus	85
Huiszwaluw	74
Kerkuil	17
Raaf	3
Ransuil	38
Roek	8
Slechtvalk	20
Sperwer	118
Wespendief	24
Zeearend	11
Zwarte wouw	1

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (FL)	(28) 2692
Blauwe reiger	171
Boerenwaluw	116
Boomvalk	72
Bosuil	2
Buizerd	619
Gierzwaluw	84
Groene specht	75
Grote bonte specht	179
Grote gele kwikstaart	63
Havik	72
Huismus	85
Huiszwaluw	74
IJsvogel	188
Kerkuil	17
Kleine bonte specht	14
Oeverzwaluw	81
Ooievaar	121
Raaf	3
Ransuil	38
Roek	8
Slechtvalk	20
Sperwer	118
Spreeuw	162
Tapuit	13
Torenvalk	261
Wespendief	24
Zeearend	11
Zwarte wouw	1

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (FR)	(28) 2197
Aalscholver	2
Bergeend	2
Blauwe reiger	171
Boerenwaluw	116
Boomvalk	72
Bosuil	2
Buizerd	619
Gierzwaluw	84
Grote gele kwikstaart	63
Grote zilverreiger	5
Havik	72
Huismus	85
Huiszwaluw	74
IJsvogel	188
Kerkuil	17
Kleine mantelmeeuw	4
Ooievaar	121
Purperreiger	15
Raaf	3
Ransuil	38
Roek	8
Slechtvalk	20
Sperwer	118
Torenvalk	261
Visdief	1
Wespendief	24
Zeearend	11
Zwarte wouw	1

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (LI)	(26) 2264
Blauwe reiger	171
Boerenwaluw	116
Boomvalk	72
Bosuil	2
Buizerd	619
Gierzwaluw	84
Grote gele kwikstaart	63
Havik	72
Huismus	85
Huiszwaluw	74
IJsvogel	188
Kerkuil	17
Oeverzwaluw	81
Ooievaar	121
Raaf	3
Ransuil	38
Roek	8
Roerdomp	1
Slechtvalk	20
Sperwer	118
Spotvogel	23
Torenvalk	261
Visdief	1
Wespendief	24
Wulp	1
Zwarte wouw	1

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Jaarrond beschermde nesten (OV)	(38) 3119
Blauwe reiger	171
Boerenwaluw	116
Bonte vliegenvanger	9
Boomklever	57
Boomkruiper	144
Boomvalk	72
Bosuil	2
Buizerd	619
Gekraagde roodstaart	22
Gierzwaluw	84
Glanskop	123
Grauwe vliegenvanger	53
Groene specht	75
Grote bonte specht	179
Grote gele kwikstaart	63
Havik	72
Huismus	85
Huiszwaluw	74
IJsvogel	188
Kerkuil	17
Kleine bonte specht	14
Oeverzwaluw	81
Ooievaar	121
Raaf	3
Ransuil	38
Roek	8
Slechtvalk	20
Sperwer	118
Spreeuw	162
Tapuit	13
Torenvalk	261
Tureluur	2
Wespendief	24
Wulp	1
Zeearend	11
Zwarte mees	6
Zwarte roodstaart	10
Zwarte wouw	1
RL: Bedreigd	(1) 13
Tapuit	13

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
RL: Ernstig Bedreigd	(1) 1
Gevlekt zonneroosje	1
RL: Gevoelig	(16) 767
Boerenwaluw	116
Brilduiker	335
Grauwe vliegenvanger	53
Huismus	85
Huiswaluw	74
Kneu	6
Matkop	33
Oeverloper	1
Raaf	3
Rugstreeppad	8
Spotvogel	23
Tureluur	2
Visdief	1
Wezel	10
Zeearend	11
Zwarte mees	6
RL: Kwetsbaar	(19) 834
Bergnachtorchis	1
Boomvalk	72
Bunzing	3
Gevlekte witsnuitlibel	4
Grote lijster	4
Hermelijn	1
Koekoek	80
Laatvlieger	5
Nachtegaal	276
Porseleinhoen	1
Ransuil	38
Ringslang	42
Roerdomp	1
Slobeend	1
Snor	39
Torenvalk	261
Wielewaal	3
Wintertaling	1
Wulp	1

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
RL: Verdwenen uit Nederland	(2) 14
Hop	11
Sierlijke witsnuitlibel	3

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
SNL soorten	(55) 1839
Appelvink	2
Baardman	7
Bergeend	2
Bergnachtorchis	1
Blauwborst	49
Boomklever	57
Boomkruiper	144
Boomleeuwerik	1
Boompieper	9
Bosrietzanger	58
Braamsluiper	41
Bruine kiekendief	3
Cetti's Zanger	22
Dodaars	14
Fluiter	1
Gekraagde roodstaart	22
Gevlekte witsnuitlibel	4
Grasmus	57
Grauwe vliegenvanger	53
Groene specht	75
Groenling	16
Grote bonte specht	179
Grote zilverreiger	5
Havik	72
Kleine bonte specht	14
Kleine mantelmeeuw	4
Kneu	6
Krakeend	13
Kuifeend	8
Matkop	33
Nachtegaal	276
Porseleinhoen	1
Purperreiger	15
Putter	39
Raaf	3
Rietzanger	219
Roerdomp	1
Roodborsttapuit	23
Sierlijke witsnuitlibel	3
Sijs	1
Slechtvalk	20
Slobeend	1
Snor	39

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Spotvogel	23
Sprinkhaanzanger	92
Tapuit	13
Tureluur	2
Visdief	1
Vuurgoudhaan	3
Waterral	5
Wespendief	24
Wielewaal	3
Wintertaling	1
Wulp	1
Zanglijster	58
Wnb - andere soorten	(11) 380
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wezel	10
Wnb - andere soorten (DR)	(8) 366
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Ringslang	42
Steenmarter	2

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Wnb - andere soorten (EZ)	(8) 366
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wnb - andere soorten (FL)	(11) 380
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wezel	10
Wnb - andere soorten (FR)	(7) 364
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Ringslang	42
Wnb - andere soorten (GL)	(11) 380
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wezel	10

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Wnb - andere soorten (GR)	(10) 370
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wnb - andere soorten (LB)	(8) 366
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wnb - andere soorten (NB)	(11) 380
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wezel	10

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Wnb - andere soorten (NH)	(11) 380
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wezel	10
Wnb - andere soorten (OV)	(11) 380
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wezel	10
Wnb - andere soorten (UT)	(8) 366
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Ringslang	42
Steenmarter	2

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Wnb - andere soorten (ZH)	(8) 366
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wnb - andere soorten (ZL)	(11) 380
Bergnachtorchis	1
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Gevlekt zonneroosje	1
Grote weerschijnvlinder	1
Hermelijn	1
Ringslang	42
Steenmarter	2
Wezel	10
Wnb - Habitatrichtlijn	(15) 119
Baardvleermuis	2
Bever	15
Gestreepte waterroofkever	8
Gevlekte witsnuitlibel	4
Gewone dwergvleermuis	16
Gewone grootoorvleermuis	4
Heikikker	1
Laatvlieger	5
Otter	29
Rosse vleermuis	12
Rugstreeppad	8
Ruige dwergvleermuis	9
Sierlijke witsnuitlibel	3
Teunisbloempijlstaart	1
Watervleermuis	2

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Wnb - Vogelrichtlijn	(106) 2976
Aalscholver	2
Appelvink	2
Baardman	7
Bergeend	2
Blauwborst	49
Boerenwaluw	2
Bonte vliegenvanger	6
Boomklever	9
Boomkruiper	29
Boomleeuwerik	1
Boompieper	9
Boomvalk	3
Bosrietzanger	58
Braamsluiper	41
Brandgans	1
Brilduiker	11
Bruine kiekendief	3
Buizerd	12
Cetti's Zanger	22
Dodaars	14
Ekster	2
Fitis	125
Fluiter	1
Fuut	62
Gaai	4
Gekraagde roodstaart	16
Glanskop	22
Goudhaan	1
Goudvink	15
Grasmus	57
Grauwe gans	98
Grauwe vliegenvanger	18
Groene specht	8
Groenling	16
Grote Canadese gans	7
Grote bonte specht	17
Grote lijster	4
Grote zaagbek	1
Grote zilverreiger	5
Havik	10
Heggenmus	24
Holenduif	3
Houtduif	4

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Houtsnip	4
Huismus	6
Huiszwaluw	10
IJsvogel	6
Kauw	3
Kerkuil	1
Kievit	5
Kleine bonte specht	7
Kleine karekiet	209
Kleine mantelmeeuw	4
Kneu	6
Knobbelzwaan	15
Koekoek	80
Kolgans	4
Koolmees	45
Krakeend	13
Krooneend	9
Kuifeend	8
Matkop	33
Meerkoet	60
Merel	40
Nachtegaal	276
Oeverloper	1
Oeverzwaluw	2
Ooievaar	1
Pimpelmees	23
Porseleinhoen	1
Purperreiger	15
Putter	39
Ransuil	2
Rietgors	87
Rietzanger	219
Roerdomp	1
Roodborst	37
Roodborsttapuit	23
Sijs	1
Slobeend	1
Snor	39
Sperwer	5
Spotvogel	23
Spreeuw	9
Sprinkhaanzanger	92
Staartmees	6
Tjiftjaf	146

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Naarderbos

BE-0792

Beleid	
Torenvalk	1
Tuinfluitier	120
Tureluur	2
Turkse tortel	1
Vink	38
Visdief	1
Vuurgoudhaan	3
Waterhoen	2
Waterral	5
Wielewaal	3
Wilde eend	32
Winterkoning	66
Wintertaling	1
Witte kwikstaart	12
Wulp	1
Zanglijster	58
Zwarte kraai	9
Zwarte roodstaart	5
Zwartkop	196
Soortgroepen	
Vleermuizen	(7) 50
Baardvleermuis	2
Gewone dwergvleermuis	16
Gewone grootoorvleermuis	4
Laatvlieger	5
Rosse vleermuis	12
Ruige dwergvleermuis	9
Watervleermuis	2
Overige zoogdieren	(9) 379
Bever	15
Boommarter	308
Bunzing	3
Das	7
Eekhoorn	4
Hermelijn	1
Otter	29
Steenmarter	2
Wezel	10

Naarderbos

BE-0792

Soortgroepen	
Vogels	(119) 6878
Aalscholver	2
Appelvink	2
Baardman	7
Bergeend	2
Blauwborst	49
Blauwe reiger	171
Boerenwaluw	116
Bonte vliegenvanger	9
Boomklever	57
Boomkruiper	144
Boomleeuwerik	1
Boompieper	9
Boomvalk	72
Bosrietzanger	58
Bosuil	2
Braamsluiper	41
Brandgans	1
Brilduiker	335
Bruine kiekendief	3
Buizerd	619
Cetti's Zanger	22
Dodaars	14
Ekster	163
Fitis	125
Fluiter	1
Fuut	62
Gaaï	4
Gekraagde roodstaart	22
Gierzwaluw	84
Glanskop	123
Goudhaan	1
Goudvink	15
Grasmus	57
Grauwe gans	98
Grauwe vliegenvanger	53
Groene specht	75
Groenling	16
Grote Canadese gans	7
Grote bonte specht	179
Grote gele kwikstaart	63
Grote lijster	4
Grote zaagbek	1
Grote zilverreiger	5

De NDF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Naarderbos

BE-0792

Soortgroepen	
Havik	72
Heggenmus	24
Holenduif	3
Hop	11
Houtduif	4
Houtsnip	4
Huismus	85
Huiszwaluw	74
IJsvogel	188
Kauw	3
Kerkuil	17
Kievit	5
Kleine bonte specht	14
Kleine karekiet	209
Kleine mantelmeeuw	4
Kneu	6
Knobbelzwaan	15
Koekoek	80
Kolgans	4
Koolmees	182
Krakeend	13
Krooneend	9
Kuifeend	8
Matkop	33
Meerkoet	60
Merel	40
Nachtegaal	276
Oeverloper	1
Oeverzwaluw	81
Ooievaar	121
Pimpelmees	151
Porseleinhoen	1
Purperreiger	15
Putter	39
Raaf	3
Ransuil	38
Rietgors	87
Rietzanger	219
Roek	8
Roerdomp	1
Roodborst	37
Roodborsttapuit	23
Sijs	1
Slechtvalk	20

De NDF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDF zijn door soortexperts gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Naarderbos

BE-0792

Soortgroepen	
Slobeend	1
Snor	39
Sperwer	118
Spotvogel	23
Spreeuw	162
Sprinkhaanzanger	92
Staartmees	6
Tapuit	13
Tjiftjaf	146
Torenavalk	261
Tuinfluiter	120
Tureluur	2
Turkse tortel	1
Vink	38
Visdief	1
Vuurgoudhaan	3
Waterhoen	2
Waterral	5
Wespendief	24
Wielewaal	3
Wilde eend	32
Winterkoning	66
Wintertaling	1
Witte kwikstaart	12
Wulp	1
Zanglijster	58
Zeearend	11
Zwarte kraai	241
Zwarte mees	6
Zwarte roodstaart	10
Zwarte wouw	1
Zwartkop	196
Reptielen	(1) 42
Ringslang	42
Amfibieën	(2) 9
Heikikker	1
Rugstreeppad	8
Dagvlinders	(1) 1
Grote weerschijnvlinder	1

Naarderbos

BE-0792

Soortgroepen	
Nachtvlinders	(1) 1
Teunisbloempijlstaart	1
Libellen	(2) 7
Gevlekte witsnuitlibel	4
Sierlijke witsnuitlibel	3
Kevers	(1) 8
Gestreepte waterroofkever	8
Vaatplanten	(2) 2
Bergnachtsorchis	1
Gevlekt zonneroosje	1

Soorten beschermd onder paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.8)

Nederlandse naam Latijnse naam

Planten (4)

Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Groenknolorchis	Liparis loeselii
Kruipend moerasscherm	Apium repens
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis

Zoogdieren terrestrisch (8)

Bever	Castor fiber
Hamster	Cricetus cricetus
Hazelmuis	Muscarius avellanarius
Euraziatische lynx	Lynx lynx
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus
Otter	Lutra lutra
Wilde kat	Felis silvestris
Wolf *)	Canis lupus

Vleermuizen (22)

Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri
Brandts vleermuis	Myotis brandtii
Franjestaart	Myotis nattereri
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros
Laatvlieger	Eptesicus serotinus
Meervleermuis	Myotis dasycneme
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
Vale vleermuis	Myotis myotis
Watervleermuis	Myotis daubentonii

Zoogdieren marien (5)

Bruinvis	Phocoena phocoena
Gewone dolfin	Delphinus delphis
Tuimelaar	Tursiops truncatus
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

Vissen (2)

Houting	Coregonus oxyrinchus
Steur	Acipenser sturio

Amfibieën (8)

Boomkikker	Hyla arborea
Geelbuikvuurpad	Bombina variegata
Heikikker	Rana arvalis
Kamsalamander	Triturus cristatus
Knoflookpad	Pelobates fuscus
Poelkikker	Rana lessonae
Rugstreeppad	Bufo calamita
Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans

Reptielen (3)

Gladde slang	Coronella austriaca
Muurhagedis	Podarcis muralis
Zandhagedis	Lacerta agilis

Vlinders (7)

Donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous
Grote vuurvinder	Lycaena dispar
Moerasparelmoervlinder *)	Euphydryas aurinia
Pimpernelblauwtje	Maculinea teleius
Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Zilverstreephooibeestje *)	Coenonympha hero

Libellen (8)

Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisa
Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Rivierrombout	Gomphus flavipes
Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis

Kevers (5)

Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus laticornis
Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
Heldenbok	Cerambyx cerdo
Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus

Overige soorten (2)

Bataafse stroommossel	Unio crassus
Platte schijfhoren	Anisus vorticulus

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gerede kans op terugkeer bestaat

**Soorten beschermd onder paragraaf 3.3 van de
Wet natuurbescherming (artikel 3.10 en 3.11)**

Nederlandse naam Latijnse naam

Planten (76)

Akkerboterbloem *)	Ranunculus arvensis
Akkerdoornzaad *)	Torilis arvensis
Akkerogentroost *)	Odontites vernus vernus
Beklierde ogentroost *)	Euphrasia rostkoviana
Berggamander *)	Teucrium montanum
Bergnachtorchis *)	Platanthera chlorantha
Blaasvaren	Cystopteris fragilis
Blauw guichelheil *)	Anagallis arvensis foemina
Bokkenorchis *)	Himantoglossum hircinum
Bosboterbloem *)	Ranunculus pol. nemorosus
Bosdravik *)	Bromopsis r. benekenii
Brave hendrik *)	Chenopodium bonus- henricus
Brede wolfsmelk *)	Euphorbia platyphyllos
Breed wollegras *)	Eriophorum latifolium
Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens
Dennenorchis *)	Goodyera repens
Dreps *)	Bromus secalinus
Echte gamander *)	Teucrium cham. germanicum
Franjegotiaan	Gentiana ciliata
Geelgroene wespenorchis *)	Epipactis muelleri
Geplooide vrouwenmantel *)	Alchemilla subcrenata
Getande veldsla *)	Valerianella dentata
Gevlekt zonneroosje*)	Tuberaria guttata
Glad biggenkruid *)	Hypochaeris glabra
Gladde zegge *)	Carex laevigata
Groene nachtorchis	Coeloglossum viride
Groensteel *)	Asplenium viride
Groot spiegelklokje*)	Legousia speculum- veneris
Grote bosaardbei *)	Fragaria moschata
Grote leeuwenklauw*)	Aphanes arvensis
Honingorchis	Hermium monorchis
Kalkboterbloem *)	Ranunculus polyanthenos ssp. polyanthenoides
Kalketrip *)	Centaurea calcitrapa
Karhuizeranjer *)	Dianthus carthusianorum
Karwijselie *)	Selinum carvifolia
Kleine ereprijs *)	Veronica verna
Kleine Schorseneer *)	Scorzonera humilis
Kleine wolfsmelk *)	Euphorbia exigua
Kluwenklokje	Campanula glomerata
Knollathyrus *)	Lathyrus linifolius
Knolspirea *)	Filipendula vulgaris
Korensla *)	Amoseris minima
Kranskarwij *)	Carum verticillatum
Kruipstijm *)	Thymus praecox
Lange zonnedaauw	Drosera longifolia
Liggende ereprijs *)	Veronica prostrata
Moerasgamander *)	Teucrium scordium
Muurbloem	Erysimum cheiri
Naakte lathyrus *)	Lathyrus aphaca
Naaldenkervel *)	Scandix pecten-veneris
Pijlscheeffelk	Arabis h. sagittata
Roggelelie *)	Lilium bulbiferum croceum
Rood peperboompje *)	Daphne mezereum
Rozenkransje *)	Antennaria dioica
Ruw parelzaad *)	Lithospermum arvense
Stofzaad *)	Monotropa hypopitys
Scherpkruid *)	Asperugo procumbens
Schubvaren	Ceterach officinarum
Schubzegge *)	Carex lepidocarpa

Smalle raai *)	Galeopsis angustifolia
Spits havikskruid *)	Hieracium lactucella
Steenbraam *)	Rubus saxatilis
Stijve wolfsmelk *)	Euphorbia stricta
Tengere distel *)	Carduus tenuiflorus
Tengere veldmuur *)	Minuartia hybrida
Trosgamander *)	Teucrium botrys
Veenbloembies *)	Scheuchzeria palustris
Vliegenorchis	Ophrys insectifera
Vroege ereprijs *)	Veronica praecox
Wilde averuit *)	Artemisia c. campestris
Wilde ridderspoor *)	Consolida regalis
Wilde weit *)	Melampyrum arvense
Wolfskers *)	Atropa bella-donna
Zandwolfsmelk *)	Euphorbia seguieriana
Zinkviooltje	Viola lutea calaminaria
Zweedse kornoelje *)	Cornus suecica

Zoogdieren terrestrisch (31)

Aardmuis	Microtus agrestis
Boommarter	Martes martes
Bosmuis	Apodemus sylvaticus
Bunzing	Mustela putorius
Damhert	Dama dama
Das	Meles meles
Dwergmuis	Micromys minutus
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Edelhert	Cervus elaphus
Eekhoorn	Sciurus vulgaris
Egel	Erinaceus europaeus
Eikelmuis	Eliomys quercinus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Grote bosmuis	Apodemus flavicollis
Haas	Lepus europaeus
Hermelijn	Mustela erminea
Huisspitsmuis	Crocidura russula
Konijn	Oryctolagus cuniculus
Molmuis *)	Arvicola scherman
Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Steenarter	Martes foina
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Veldmuis	Microtus arvalis
Veldspitsmuis	Crocidura leucodon
Vos	Vulpes vulpes
Waterspitsmuis	Neomys fodiens
Wezel	Mustela nivalis
Wild zwijn	Sus scrofa
Woelrat	Arvicola terrestris

Zoogdieren marien (2)

Gewone zeehond	Phoca vitulina
Grijze zeehond	Halichoerus grypus

Amfibieën (8)

Alpenwater- salamander	Triturus alpestris
Bruine kikker	Rana temporaria
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine water- salamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda
Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta
Vinpootsalamander	Triturus helveticus
Vuursalamander	Salamandra salamandra

Reptielen (4)

Adder	Vipera berus

Hazelworm	Anguis fragilis
Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Ringslang	Natrix natrix

Vissen (6)

Beekdonderpad	Cottus rhenanus
Beekprik	Lampetra planeri
Elrits	Phoxinus phoxinus
Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis
Kwabaal *)	Lota lota

Vlinders (20)

Aardbeivlinder *)	Pyrgus malvae
Bosparelmoe- vlinder *)	Melitaea athalia
Bruin dikkopje	Erynnis tages
Bruine eikenpage *)	Satyrus ilicis
Duinparelmoe- vlinder *)	Argynnis niobe
Gentiaanblauwtje *)	Maculinea alcon
Grote parelmoe- vlinder *)	Argynnis aglaja
Grote vos *)	Nymphalis polychloros
Grote weerschijn- vlinder *)	Apatura iris
Iepenpage	Satyrus w-album
Kleine heivlinder *)	Hipparchia statilinus
Kleine ijsvogel- vlinder *)	Limenitis camilla
Komavvlinder *)	Hesperia comma
Sleedoompage *)	Thecla betulae
Spiegeldikkopje *)	Heteropterus morpheus
Veenbesblauwtje *)	Plebeius optilete
Veenbesparelmoe- vlinder	Boloria aquilonaris
Veenhooibeestje	Coenonympha tullia
Veldparelmoe- vlinder	Melitaea cinxia
Zilveren maan *)	Boloria selene

Libellen (8)

Beekrombout *)	Gomphus vulgatissimus
Bosbeekjuffer *)	Calopteryx virgo
Donkere waterjuffer*)	Coenagrion armatum
Gevlekte glanslibel *)	Somatochlora flavomaculata
Gewone bronlibel *)	Cordulegaster boltonii
Hoogveenglanslibel*)	Somatochlora arctica
Kempense	Sympetrum
heidelibel *)	depressiusculum
Speerwaterjuffer *)	Coenagrion hastulatum

Kevers (1)

Vliegend hert	Lucanus cervus

Overige soorten (1)

Europese rivierkreeft	Astacus astacus

*) soort die geen wettelijke bescherming had
onder de Flora- en faunawet